

pedig nagy szükségük volt hadászati okokból is. — A felolvasás után Szilágyi Sándor titkár a folyó ügyeket adta elő. A jázói prépostság száz forintos alapítványát kiegészítette még száz forinttal; újabb alapító tag lett özv. Pálffy-Daun Lipótné grófnő. Dr. Schrauff Károly bécsi levéltárnok pedig ismét becses okiratokat küldött a társulatnak. A pénztári számadásokról, miután még nincsenek letisztázva, röviden említette a titkár, hogy 3700 frt jön át, mint maradvány a folyó évre, de ebben benne van az akadémia segélyezése a «Történelmi tárra» és a «Történeti életrajzokra.» A közgyűlés alig félórát vett igénybe.

A Petőfi-társaság e hó 6-ikán tartotta az akadémia disztermében évi közgyűlését, nagy számu közönség előtt. Az ülés lefolyása is változatos tartalmu volt.

Komócsy József elnökölt, miután Jókai akadályozva volt a megjelenésben. A megnyitó beszéd említette az irói és művészi tulajdonjogról szóló törvényt, mely a szépirodalomnak máris hasznára van, mert a külföldi selejtes műveket kiszorítja, s több új vállalat keletkezett. **Ábrányi Emil** olvasta föl a titkári jelentést. Kiemelte, hogy a társaság havi üléseit mindig nagy közönség látogatja, kivált nők, míg a férfiak körében egyoldalú felfogás uralkodik, mely a gyakorlati ember komolyságát mintegy ellentétbe állítja a széppel való foglalkozással, holott minden kultúrának virága a műizlés. Megemlékezett Frankenburg elhunytáról és érdemeiről, felsorolta a társaság kiadványait, melyek: Torkos László költeményei, Beniczky-Bajza Lenke egy kötetnyi elbeszélése, Tolnay Lajos két kötetes regénye. — **Mikszáth Kálmán** költői melegségű megemlékezését «A jó öreg Frankenburgról» **Bodnár Zsigmond** olvasta föl. «Az íróknak — úgy mond — külön szerződésük van a halállal; megszűnnek dolgozni, de könyveikben tovább élnek. Hogy meddig, az a könyvektől függ. Ő mint ember többet ért nekünk. Amnyi a valódi érdeme, hogy a hamis magasztalásokat bizvást elhagyhatjuk. Nem volt messzetündöklő csillag, hanem gyümölcsfa az irodalom kertjében. Középszerű író volt, de egyike a leghasznosabbaknak. Nehéz hivatást teljesített. Félrehárította a töviseket, hogy a szomjazók a forrás fölé hajolhassanak, de ő maga nem oltotta el szomját.» Mikszáth ezután ismertette Frankenburg életét, s kegyeletes szavakkal végezte emlékbeszédét. — **Szász Gerő** szavalta ezután három lyrai költeményét «A szerető szivekről», «A bolyongás» és «A hóhelyek» cím alatt, melyeket a hallgatóság tetszéssel fogadott. **Tolnai Lajos** pedig «Az urak nyári félszeke télen» című rajtot adott elő. **Kiss József** is maga olvasta föl «Dózsa György» költeményét, melyben a szerző mint viziót írja le, hogy feltűnik előtte Dózsa György és e szavakat dörög fülebe: «Mig emberjog tiporva senyved, s hazugság marad a legszentebb, míg köny és vér patakba folynak és átka lesz csak a nyomornak; míg egy szív lesz, a mely fellázad, hogy a születés megalázhat, megalázhat, pokolra vethet, Dózsa lelke meg nem pihenhet.» Még **Balázs Sándor** «Egy rút lány története» elbeszélése volt hátra, s ezzel az ülés végét ért, a befejezést azonban az «Angol királynő» fogadó éttermében találta, hol jókedvű lakomára gyűlték össze.

A földrajzi társaság e hó 8-iki ülésén **Findura Imre** a palócokról tartott érdekes felolvasást. Eredetükre nézve sokféle a vélemény, s Findura ezzel nem is foglalkozott, hanem néprajzi szempontból ismertette őket, tüzetesen szólva szokásaikról, viseletükről, viszonyaikról. Utána **Havass Rezső** adta elő, élénk figyelem mellett, raguzai élményeit, gondosan egybegyűjtött adatokat közölve a város történetéből, földirati helyzetéről és lakosainak életviszonyairól. A könnyebb szemlélhetővé tétel végett bemutatta Raguzának olajfestésű nagy tájképét. A megélt felolvasás után választmányi ülés következett.

MI UJSÁG?

A király a technologiai iparmuzeumban. Ő felsége e hó 7-én délelőtt meglátogatta a technologiai iparmuzeumot, hol Trefort Ágoston miniszter, Szalay Imre osztálytanácsos, Hegedüs Károly főigazgató, Taborsky Ottó igazgató, stb. fogadták. Ő felsége élénk érdeklődéssel szemlélte a gyűjteményeket és a működésben levő gépeket. Tetszéssel nyilatkozott Jungfer Gyula műlakatos tárgyairól, kit megszólítván, kérdé, hogy ő rajzolja-e a mintákat? mire Jungfer megjegyezte, hogy azok műhelyében készülnek. A segédek által készített rajzok tárgyában több kérdést intézett Hegedüs főigazgatóhoz. Az előadási terem megtekintésénél Trefort Ágoston miniszter megjegyezte ő felségének, hogy e helyiség csak ideiglenes, minthogy a muzeum számára új épület fog emeltetni. Az uralkodó háromnegyed óráig időzött az intézetben s az időközben összegyűlt nagyszámu közönség lelkes éljenzése között távozott.

A trónörökös-pár egy heti időzés után e hó 8-án reggel hagyta el Budapestet. Ápril végére készülnek visszatérni és pedig huzamosb tartózkodásra, sőt némely hírek szerint egész nyárra, mert Rudolf trónörökös, mint az országos kiállítás védnöke, nemesak a kiállítás megnyitásánál akar jelen lenni, hanem minden egyes időleges kiállításnál is.

A trónörökös-pár mostani itt időzése alatt többször adott ebédeket, s többeket fogadott kihallgatáson. **Jókai** a trónörökös e hó 7-én reggel 9 órakor fogadta hosszabb kihallgatáson. Jókai a népismeri könyvhöz készülő munkákat terjesztette elé. Ő fenségök meglátogattak minden színházat is. Január 1-én, mint már említettük, a *népszínházban* a «Gerolsteini nagyhercegnő» előadását nézték meg. E hó 2-án a *nemzeti színház* előadásán jelentek meg, hol Beaumarchais vigjátékát «Figaro házasságát» adták. Másik estén az *operaszínházban* a «Gioconda» előadását nézték meg. Ez előadás Klotild főhercegnő és Mária Dorottya főhercegnő is jelen volt. A *budai várszínházra* e hó 5-ikén került a sor. Itt Blaháné asszony közreműködésével az «Ezres bankó» népszínművet adták.

A trónörökös látogatása az országos kiállításban. A kiállítás területén a téli időben is folytonosan dolgoznak. A nagy iparsarnok teljesen kész, és kész igen sok épület. Egész város ez, nagyobb részt fából emelt csarnokokkal, de ezek is mutatósan, izléssel épültek. Némelyik csinos formáival, a másik nagyságával imponál. A kiállítás területe körül a kerítést is fölállították már, de még szabad a ki-bejárás s naponkint sokan nézik a telepet, mely a kiállításnak legalább külső képéről máris eléggé tájékoztat. A trónörökös is újra megtekintette e hó 7-ikén délelőtt és sorra nézte az épületeket.

Ő fenségét Széchenyi Pál gróf miniszter, Matkovics Sándor államtitkár, Zichy Jenő gróf kiállítási alelnök, Schnierer Gyula kiállítási igazgató, Balogh Vilmos titkár fogadták, az igazgatósági épület előtt. A trónörökös, mihelyt leszállt a kocsirol, azonnal megkezdte körutját, élénken tudakozódva Széchenyi Pál gróftól az építkezésekről. Az iparsarnokban meglepetve nézett körül. «Nem hittem volna, hogy utolsó látogatásom óta ily sokat fognak dolgozni!» — mondá, majd később így szól: «Sajnálom, hogy nőmet nem hozhattam magammal, de meg van hűlve és így nem jöhetett el.» A menet az iparsarnokok keresztül, az államvasutak pavilonjai felé, majd vissza a közlekedési miniszterium, a Ganz- és Oel-féle pavilonok, az állatkert csarnokai mellett haladt el s a főuton végig a kiállítási déli kapuig, a hol már várt az udvari fogat. Ő felsége kezét szorított Széchenyi és Zichy grófokkal s szívélyesen köszöntve, kocsiába lépett és elhajtattott.

József főherceg családjával együtt e hó 5-ikén a főváros több művészi telepét látogatta meg. A főherceg, Klotild főhercegnő és leányuk Mária főhercegnő először is a műcsarnokban nézték meg Zala Györgynek pályanyertes szobrát, «Mária és Magdolná»-t, innen kimentek Huszár Adolf epreskerti műtermébe Deák Ferencz szobrának megtekintése végett, hol az óriási művet és a körülte folyó szorgalmas munkálatokat hosszasan és nagy érdeklődéssel szemléltek. Huszártól átlátogattak Benczur Gyula műtermébe s végül visszafelé menet a sugáruti minta-rajztanodát tekintették meg.

Budapest érdekesb pontjainak lefestésére a fővárosi hatóság pályadíjakat tűzött ki 200—300—500 frttal. A határnap ó-év napja volt, s ekkoráig 64 vázlat érkezett be, melyek most az új városházán vannak kiállítva. A pályázatban részt vettek: Ligeti Antal két festményvel, Nadler Róbert 14 (7 nagyobb és hét kisebb vázlattal) Baló 5-tel, Lechner Gyula 5-czal, Schikédanz Albert 7-tel, Mednyánszky László báró 3-mal, Feszty Árpád 4-gyel, Löschinger Zsigmond, Tölgyessy Arthur, Spányi Béla, Böhm János, Györök Leo, Sándi Gyula, Molnár József, Molnár Géza, Aggházy Gyula, Irinyi S., Gyöngyvirági Zseni. A pályázók leginkább fölvevtek a Kálvin-tért, azután a Ferencz József-tért, a várkerti-partot, lánczhidat, egyes várbeli részleteket, és egyes pontokat: mint a budai reáliskola, Mátyás-templom, bombatér, vaczi-ut, hatvani-utca, a Rókuszkörnyéke, a kötő-utca, a Sas-fogadó, stb.

Eljegyzés. Tisza Kálmán miniszterelnök leányát, **Tisza Paula** kisasszonyt e hó 8-ikán jegyezte el báró **Radvánszky Béla**, Zólyomgye főispánja, ki történelmi és arkeologiai tanulmányairól a tudományos körökben ismert névvel bír.

Jókai Szegeden. Jókai «Arany ember» drámáját a napokban adják elő Szegeden, s az első előadás a költő is megjelen. Fogadása ünnepélyes

lesz, s megérkezésekor a színügyi bizottság élén Szabados János üdvözl.

Munkácsy Mihály egy Párisból irt kedélyes levél kíséretében már beküldte Jókaihoz a trónörökös népismeri munkája számára rajzolando kép vázlatát. Ez egy alföldi csárda belseje, borozó juhászokkal, parasztmenyecskéekkel és egy szál cigánynyal; e rajz a Hortobágy leírásához fog jönni.

Bécsi vendégek Budapesten. A bécsi mérnök- és építész-egylet Budapestre jött tagjait előzékeny figyelem és a legszivesebb vendéglátás fogadta. Először történt most, hogy Bécsből testületileg jöttek a magyar főváros megtekintésére, melynek fejlődése a birodalom másik fővárosában nem épen rokonszenves figyelmet szokott kelteni. Fogadtatásokról, kalauzolásokról a magyar mérnök- és építész-egylet gondoskodott.

E hó 4-én délután 2 órakor érkeztek a vendégek **Schmidt Frigyes** jeles építész vezetése alatt. A társaság mérnökökből, építészekből, gyárosokból, nagyiparosokból állt. A magyar mérnök- és építész-egylet elnöke, **Hieronymi Károly** üdvözölte őket és cigány zenéről is volt gondoskodva. A nagyszámu társaság a «Hungaria» fogadóban szállt meg, s pihenőt is alig tartva, az operaszínházba mentek, hol a színház építője, **Ybl Miklós** és **Szilágyi Lajos** felügyelő kalauzolta őket, majd pedig a nézőtérén elhelyezkedve, az Asphaleia társaság mutatta be a szinpadí gépezeteket. Aztán a gépezeteket részletesebben is megvizsgálták. Következett a nemzeti színház villamos készülékének megtekintése, a magyar állami központi indóház, hol még nagyobb kiterjedésű a villamos világítás. Az indóház díszes éttermében volt a vacsora is, melyet a Ganz-féle részvénytársaság rendezett. A felköszöntések megeredvén, igen rokonszenves és elismerő nyilatkozatokat lehetett hallani. Másnap a társaság a sugáruton végig a városligetbe, a kiállítás helyiségeinek megtekintésére ment; innen lóvonatu vasuti kocsiakkal az elevátorhoz és a gabnaraktárhoz indultak; másfél órai szemle után pedig az ott váró «Neptun» gőzhajóra ültek, mely az ó-budai hajógyárhoz vette útját. A hajón gazdag villásreggeli várakozott. A Dunáról kinálkozó fényes panoráma a bécsieket is elragadta. A hajógyár szintén érdekes képet nyújtott, mert a gőzhajók egész flottája pihen most a gyári sziget körül, s a kijavított «Fecske» hajót épen akkor bocsátották vízre. A gyárban ünnepelesen fogadták a látogatókat, s a telep hivatalnokai mindent megmutogattak. Ezalatt a társaság egy másik része a magyar államvasutak gépgyárát és a Ganz-féle budai gyárat szemlélte meg. Esti 5 órakor egyesült ismét a társaság, a magyar mérnökök által adott lakomán, a «Hungaria» termében. E hó 6-ikán több csoportra oszolva, a bécsi vendégek a város egyes helyeit nézték meg. A legtöbben Budára mentek föl, megtekintve az épülő Mátyás-templomot, a királyi palotát, hol az új palota terveit is bemutatatták nekik. Majd Pestre visszatérve, a műfegytemet, az egyetemi épületeket, az üllői-uti klinikát tekintették meg. Délben a Hungáriában gyűltek össze ismét, s innen hajtottak ki az osztrák-magyar állami vasut indóházába, hol Schmidt dom-építő még egyszer köszönetet mondott a szíves fogadtatásért, s 2 órakor visszautaztak Bécsbe, kijelentve, hogy a legkedvezőbb véleményt viszik magukkal Budapest haladásáról.

Vas Gereben hamvait e hó 17-ikén ássák föl a bécsi temetőben, és Budapestre hozzák. A kerepesi temetőben való elhelyezésekor a bucsuszózatot Vadnai Károly fogja mondani, kit a bizottság már fölkerített s a ki a kérelmet szíves volt teljesíteni.

A párisi magyar egylet évenként megtartott Szilveszter-estélye az idén rendkívül jól sikerült. Fényes és nagy közönség volt jelen; így az osztrák-magyar nagy-követ, **Hoyos gróf** az összes követségi és konzulátusi személyzettel, **Marchesi** asszony, a híres énektanárnő, **de Rouchaud** a louvrei muzeum igazgatója, **Türr** tábornok, **Wagner** brazil bankár hazánkfia stb. A hangverseny legérdekesebb számát **Adam** asszony magyar «monda»-ja (monda hongroise) képezte, melyhez melodramatikus zenét **Bertha Sándor** irt, s melyet **Brandès** kisasszony, a Vaudeville színház tagja szavalt. E monda címe: «La veuve» Adam asszony egy Budapesten megjelenő jótékony célú album számára írta, s az ez alkalommal előidezett hatástól itélve, nagy hatásra várhat. Az estély reggeli hat óráig tartott s anyagilag is meg lehet elégedni eredményével. Szóval jövőre már mindenki azon kategóriába fogja helyezni e mulatóságokat Párisban, melybe a legfényesebb és legmulatósabb estélyeket sorolják.

Clovis Hugues asszony az esküdtszék előtt. Párisban az esküdtszék előtt e hó 8-án kezdték meg Clovis Huguesné pörét. A közönség nagy tömegben tódult a tárgyalásra. A vádlottnő bevallotta, hogy már régen elhatározta rágalmozója megölését. Egész